

H?

itig,
de vermetel?
i heer
lom het hof,
etel
en stof.

rwezen!
l wat
s en wordt,
ezen,
kort.

enschdom
verdwijnen,
ter
jdsgewricht,
rshijnen

nen drijven,
opt door
d en vloed:
rede-olijven
ed — — —

uwe voeten
aanb're wil,
moeten.

AN HAREN,
elijk Leven.

uitgaan van een
overtuiging in het
a uitgedrukt. Dit
georganiseerde

benadert dr. H.
uin, 16 Mei 1913),
aligheid is", aller-
Christus, waartoe
n) maar wijl dat
steeds is Bouw-
tot haar niet op
thare vergaderin-
en, dan daarmede
de genade van
aden, geen zalig-
de exegese der
ij noemt „het (on-
us", teneinde dan
lichtbare georgan-
s was voorop ge-
en „vorm" der
r voege, dat zijn
orden in kwestie
s, wordt daarna
nageruimd met be-
i methodisch hier
en „wezen" en
Bouwman tot een
sich nu geheel en
drukking plurifor-
i vorm der kerk,

Dijk in. Eenerzijds
Kerk geen Zalig-
in met Maresius
at buiten de kerk
het „mystieke"
uit de uitverko-
s, welke in ieder
opinie deelt. Hij
streffende artikel
angeeft, om dit
etrekken op de
villige der heils-
anderen kant is
z. in het „buiten
Confessie geeft
pluriformiteit niet
evenmin veroor-
preekt van „toe-
Van andere uit-

re vraag samen-
liche kerk steeds
vraag voor de
en valsche kerk,
g van groot be-
poral niet in een
„kenteekenen"
in synodale ver-

tenden, de ander
ide vraag dr. K.
telt de Confessie
Ecclesiae falss
en ontleend heeft
K, en dus aan de
rkelijkheid". Vol-

gens dezen auteur is zelfs de Roomsche kerk hier „als model gebruikt". Deze meening luidende voor rekening van den auteur, meenen we in elk geval te mogen vaststellen, dat een auteur, die zoo denkt over een onderdeel der wordingshistorie der confessie, dan toch a fortiori zal volhouden, wat anderen, ook al deelen ze zijn meening inzake de genesis, het ontstaan der onderhavige confessionele uitspraak niet, op andere gronden aanvaarden: dat n.l. kenteekenen altijd teekenen zijn, en dan teekenen voor het kennen: dat zij derhalve zichtbaar zijn, patent, niet latent. Zij vragen zich af, waar men zou uitkomen, indien men de teekenen van brood en wijn en waterbad onzichtbaar noemde? Het woord teeken beteekent h.i. in de kerk altijd iets zichtbaars.

Gelijk bij alle mogelijke kenteekenen, zoo staat het voor hun besef ook hier, een andere kwestie is weer, wie de teekenen opmerkt, wie met behulp daarvan een syllogisme bouwen kan, en hoe hij dat kan. Maar hoe dit zij, „een kenteeken, ook, en juist gelijk het in de confessie voorkomt, zal huns inziens steeds patent (zichtbaar) moeten zijn, zonder ooit latent (verborgen) te kunnen worden: aan latente kenmerken kan immers niemand iets „kennen"; volgens de, we mogen ditmaal wel zeggen „gangbare" meening, die velen in de kwestie van zelfonderzoek etc. als leering in gevaar gebracht achten, volgens de gangbare meening is het spreken van „latente kenmerken" logisch veroordeeld, en voor het zelfonderzoek, en het heil der zielen, straks ook voor dat der kerken, bepaald gevaarlijk.

Dit neemt intusschen niet weg, dat er, zij het dan ook niet in betrekking tot het private zelfonderzoek, dan toch in het probleem der kerk-waardeering, werkelijk onder ons van „latente kenmerken" der Kerk gesproken is. Wij zouden hier niet over reppen, indien het alleen den naam van ds. H. Veldkamp betrof; want, als gezegd, beperken we ons tot uitspraken, die niet meer vallen in „den laatsten tijd", hetgeen van ds. H. Veldkamp's uitspraak in dezen wel geldt. Evenwel, ds. H. Veldkamp verwees naar een oudere, n.l. ds. N. Y. van Goor. Een onzer bladen had instemming betuigd met de volgende uitspraak van ds. van Goor: „Het is niet te ontkennen, dat bij het Herv. genootschap, zooals zich dat na 1816 openbaart, de kenmerken der ware kerk gemist worden". Tegen bedoeld orgaan, dat voorts in de lijn van ds. van Goor verder poogde te gaan, keerde ds. Veldkamp zich; en hij publiceerde daartoe een nadere uitspraak van ds. van Goor, aldus luidende: „Ik heb bedoeld, dat door de organisatie van 1816 de kenmerken niet aan den dag kunnen treden; ze zijn latent" (zie Fr. Kbl. en Ref. 19 en 26 Febr. 1937).

Dat nu hiertegen in de pers aanstonds bezwaar rees, ook van ondergeteekende, doet hier niet ter zake. Wij betrekken in onzen gezichtskring immers alleen maar oudere uitspraken, of uitspraken van ouderen. Maar niemand zal loochenen, dat als zoodanig (uitspraak van een oudere, „interpretatie" van den auteur zelf van een reeds lang geleden verschenen werk) gemelde uittaling van ds. van Goor voor het hier gestelde vraagpunt haar beteekenis heeft. Er wordt blijkbaar door sommigen onder ons ruimte gelaten, en ook in de confessie ruimte gezien, ruimte voor de these van latente kenmerken. Dat deze these een ware revolutie zou kunnen brengen in elke zelfbeproevingssle, zal meer dan één geneigd zijn onmiddellijk te gelooven. Dat ze evenwel ook in betrekking tot de onderscheiding tusschen ware en valsche kerk aanvaard wordt, heeft consequenties voor het al verder divergeeren der meeningen; indien toch de kenmerken der ware kerk latent kunnen zijn; dan die der valsche ook. De vraag, hoe de Confessie in haar desbetreffende uittalingen zou saam te vatten zijn, krijgt daarmee actueel belang. Evenals de vraag, of we inzake het onderhavige vraagstuk wel zuiver schriftuurlijke termen op kunnen nemen. „De Heraut" (2092), gelijk door dr. Dijk (60) geciteerd, ontkent dit, en dr. Dijk beuigt er zijn instemming mee: z.i. „mag niet vergeten worden, dat, zooals „De Heraut" terecht heeft opgemerkt, de Schrift te weinig positieve gegevens over de valsche Kerk biedt, om zuiver schriftuurlijke termen op te nemen". Ook deze uitspraak ontlede we verder niet. We zeggen thans alleen: voor wie dilemma'sch denkt, komt dus de vraag zoo te staan: kunnen wij dan wel zuiver schriftuurlijke termen over de ware kerk opnemen? Zijn de termen der Confessie dienaangaande zuiver schriftuurlijk? Wij wijzen erop, dat het hier een uitspraak uit 1920 en (want het is een citaat) van nog vroeger betreft. Ze is dus niet van „den laatsten tijd". Tevens bedenken men, dat voor degenen, die de pluriformiteit opvatten niet als een „ethisch", doch als een „aletheïsch" (1) begrip (verslag referaat — ds. A. G. Honig, alg. verg. v. pred. 1916), de kwestie van het al of niet latent — kunnen zijn der kenmerken, benevens de andere van mogelijkheid dan wel onmogelijkheid van „zuiver schriftuurlijke termen", bepaald brandend worden, hetgeen dan de divergentie der meeningen nog sterker accentueert.

Wij zouden meer van dergelijke vragen kunnen stellen, en eigenlijk vóór alles hebben moeten spreken over de definitie der „pluriformiteit". Evenwel, dit ware, waar al wat boven opgemerkt is, voor ons vaststond, dwaasheid. Bij zoo veel wetenschappelijke onzekerheid omtrent de met de „pluriformiteit" samenhangende vragen, is een min of meer vaste definitie onmogelijk. De één omschrijft de pluriformiteit alzoo, de ander aldus. Wij begeven ons daarom niet in een vergelijking van eventuele proeven van definitie, maar achten het gegeven genoegzaam voor ons doel.

Dat doel is: aan te toonen, dat er in betrekking tot de pluriformiteit geen sprake is van gangbare leerlingen.

Zoolang althans „leeringen" niet naar losse opmerkingen, met minder of meer virtuositeit voorgedragen, doch werkelijk leerlingen zijn, sluitende beschouwingen, althans voor wat de eerste en dadelijk voor de hand liggende kernvragen betreft, zal de veelheid der opinies juist omtrent de kernvragen reeds onmiddellijk moeten doen besluiten tot de ontstentenis van gangbare leerlingen omtrent het probleem, ten aanzien waarvan de kernvragen gesteld zijn.

Men kan dan ook onze bewering van zoeven alleen den logenstraffen, als men aantoon, of dat, wat wij voor divergeerende uitspraken houden, zulks geenszins zijn

(wat wij van niemand verwachten), of, dat de door ons als „kernvragen" aangediende kwesties geen „kernvragen" zijn, doch kwesties van geheel ondergeschikte beteekenis, ondergeschikte beteekenis voor het pluriformiteitsprobleem natuurlijk.

K. S.

1) het waarheidsprobleem betreffende.

(Wordt vervolgd).



GEREF. KERKEN
(vrijgemaakt naar art. 31 K.O.).

TWEETAL te Helpman: H. Bouma te Niezijl en H. J. Schilder te Bergschenhoek.

Te Haarlem: O. W. Bouwma te Breukelen en L. Dockes te Feyenoord.

Te Amsterdam (C): C. G. Bos te Uithuizermeeden en A. Veldman te Leliden.

BEROEPEN te Bilthoven: H. Knoop te R'dam (Delfshaven).

Te Groningen (vac. prof. Deddens): L. Dockes te Feyenoord.

AANGENOMEN naar Zevenbergen: A. J. Moggré, cand. te Schoondijke.

BEDANKT voor Sliedrecht: J. F. Hey te Langerak b/z de Lek.

Voor Hoek (Z.): A. J. Moggré, cand. te Schoondijke.

ENSCHDEDE. — Cand. J. D. Houtman (hulpred. bij de Geref. kerk te Enschede) deelde ons mede, dat hij vanaf 1 Jan. 1946 nagenoeg alle Zondagen andere kerken kan dienen, terwijl hij een eventueel beroep gaarne terstond in overweging zal nemen.

Zijn adres is: Soendastr. 60, Enschede.

KAMPEN. — Geslaagd voor het Candidaats examen aan de Theologische Hoogeschool der Geref. Kerken in Nederland (onderhoudende Art. 31 K.O.) den Heer M. Vrieze te Kampen.

Ds W. G. F. VAN HERWIJNEN.

Het adres van Ds W. G. F. van Herwijnen, pred. der Geref. kerk, onder. art. 31 K.O. (huisingemeente) te Rilland-Bath is op het oogenblik Voorstraat 20 te Vianen.

WARFFUM. — Alle stukken betreffende de Geref. kerk (onderh. art. 31 K.O.) te Warffum te zenden aan den scriba, den Heer W. Boekeloo, Oosterstraat 41.

BERENDRECHT. — Het adres der Geref. Kerk (onderh. art. 31 K.O.) te Berendrecht is br. C. van Drimmelen, Dorpsstraat 136, tel. 304.

Het adres van de Diaconie is br. L. Lodder, te Berendrechtsheweg 86.

RILLAND-BATH. — Het adres der gemeente is thans bij br. M. van Damme, Mariahoeve.

HEEMSE EN OMGEVING. — Men meldt ons dd. 12 Dec. 1945:

1. Zondag j.l. heeft de Kerkeraad van HEEMSE zich officieel (Vrijdag daarvoor was daartoe ter Kerkeraadsvergadering besloten) vrijgemaakt. Van de 17 kerkeeraadsleden gingen 13 met de vrijmaking mee. Drie ouderlingen plus 1 diaken niet. In de gemeente zal de verhouding waarschijnlijk zijn 3/5 bezw. tegen 2/5 „synodaal".

2. De kleine groep te LUTTEN is reeds aangegroeid.

3. Naar ik vernam is ook DAARLERVEEN met ds. Geuchies tot vrijmaking overgegaan. Op 5 gezinnen na zijn alle gezinnen met de vrijmaking medegegaan.

4. Ds v. RAALTE van LAAR, die te Heemse hulpdiensten verricht, heeft zich ook bij het vrijgemaakte gedeelte der Heemser gemeente aangesloten. De kerk wordt door beide groepen gebruikt. (4 diensten per Zondag).

Correspondentie-adres: R. Bakker, A 176, Heemse, post Hardenburg.

SURHUISTERVEEN. — Te Surhuisterveen is br. D. Lanting als ouderling geschorst. Zondag 9 Dec. zijn daar voor het eerst diensten gehouden van de vrijgemaakte kerk.

OLDEHOVE. — Men schrijft ons: Zondag 18 Nov. is door een Commissie van Bezwaarden een verzoek bij den Kerkeraad ingediend om het kerkgebouw beschikbaar te stellen voor een voorlichtingsavond van Bezwaarde zijde. Dit werd geweigerd, waarna deze voorlichtingsavond gehouden werd in de zaal van „Odeon".

Bij ontstentenis van Prof. Deddens trad op Ds D. v. Dijk van Groningen. Daarna is door de Commissie bij den Kerkeraad een verzoek ingediend om zich vrij te maken van de Synodale besluiten.

Door den Kerkeraad is daarop een voorlichtingsavond gehouden, welke wel in de kerk mocht plaats hebben.

Hierin trad op Ds Schep van Assen.

Een verzoek van Ds van Dijk om hierin als debater op te treden werd geweigerd.

Donderdag 29 November kwam de Kerkeraad bijeen om het ingediende verzoek te behandelen.

Besloten werd om na een week de vergadering voort te zetten, waar de Kerk-visitatoren benevens Ds Van Strien aanwezig zouden zijn. De Commissie van Bezwaarden achtte dit een onnodig uitstel, waarna ze een genabuurde kerk verzochten op Zondag 2 Dec. ter plaatse den Dienst des Woords te leiden. Hierin ging voor Ds Van Nieuwkoop te Ulrum. Na afloop dezer diensten teekenden ruim 100 belijdende leden de Acte van Vrijmaking.

Donderdag 6 Dec. kwam de Kerkeraad weer bijeen, waarbij twee Ouderlingen zich achter het ingediende verzoek plaatsten, twee Kerkeraadsleden blanco stemden en vier Kerkeraadsleden plus Ds Wiersma uitspraken, dat de Synode nimmer gezegd heeft dat „het zaad des Verbonds gehouden moet worden voor reeds wedergeboren", of dat „de Heilige Doop beteekent en verzegelt reeds aanwezig geloof, en dat het onjuist is dat ambtdragers die deze leerstellingen bestrijden zouden worden geschorst en afgezet (zouden zijn, durfde men blijkbaar niet

aan). De beide broeders verklaarden zich niet te kunnen conformeeren.

Hierop werd door de meerderheid van den Kerkeraad de volgende conclusie aangenomen:

De Kerkeraad constateert met leedwezen dat de Broeders H. de Vries en J. v. d. Vlegel door deze verklaring den band met den Kerkeraad verbroken hebben en daarmee opgehouden hebben leden van den Kerkeraad der Geref. Kerk te zijn.

Zondag 9 Dec. kwam de thans vrijgemaakte Gemeente welke zich thans onder hun eigen opzieners stelde, weer in eigen Godsdienstlofening bijeen, waar in den morgendienst voorging Ds Staai van Groningen en in den middagdienst Ds Van Nieuwkoop te Ulrum.

De dienst werden gehouden in de zaal van Odeon. Laten wij in gehoorzaamheid aan Gods Woord verder gaan. Hij zal het wel maken.

(Tot zoover het bericht. Hoe kunnen die dominee en de anderen zoo publieke feiten verloochenen? Redactie).

AFSCHEID EN INTREDE.

Na bevestiging door zijn broer, Ds C. G. Bos van Uithuizermeeden, met Jes. 62:6 en 7, deed Ds B. A. Bos, gekomen van Assen, intrede te Voorburg, sprekende over Jes. 40:9b.

KOOG-ZAANDIJK—WORMERVEER. — Beide kerken zullen gezamenlijk een dienaar des Woords beroepen. Door een der kerken zal worden beroepen, doch de te beroepen predikant zal aan beide kerken gelijkelijk zijn krachten moeten geven.

BILTHOVEN. — Naar aanleiding van ons bericht in het nummer van 1 Dec. j.l. zij nog medegedeeld, dat NIET de Geref. Kerk (vrijgemaakt naar art. 31 K.O.) in hooger beroep gegaan was inzake de kerkelijke goederen, doch de Synodocratisch gebonden kerk ter plaatse.

VRIJGEMAAKTE KERK.

Om aan het verzoek van velen te voldoen en ook terwille van onze nieuwe abonné's plaatsen we nu in één keer de lijst van de kerken die zich vrijmaakten. Verspreid over al de reeds verschenen nos hebben we de namen reeds gegeven, doch het is overzichtelijker alles in één nummer bijeen te hebben. Verder vermelden we natuurlijk weer elke week de namen der kerken die zich vrijmaken.

1. Assen (met Ds B. A. Bos en Ds J. van Bruggen). 2. Bergschenhoek. 3. Berkel en Rodenrijs (met Ds J. A. Vink). 4. Bilthoven (met Ds J. Groen Jr.). 5. Bunschoten-Spakenburg. 6. Delft. 7. Enschede (met Ds H. Meulink, Ds H. Vogel en Ds I. de Wolff). 8. Gouda (met Ds G. Koenekoop). 9. 's-Gravenhage-Oost. 10. Groningen (met Ds P. Deddens, Ds D. van Dijk, Ds P. K. Keizer en Ds A. v. d. Ziel). 11. Helpman (Groningen) (met Ds R. H. Bremmer). 12. Hoogkerk (met Ds W. Loopstra). 13. Kampen (met Ds C. H. Lindenboom). 14. Kralingen. 15. Kralingscheveer. 16. Krommenie (met Ds J. Keizer). 17. Leiden (met Ds A. Veldman). 18. Pieterburen (met Ds G. Boersema). 19. Rijswijk. 20. Rotterdam-Centrum. 21. Rotterdam-Delfshaven (met Ds H. Knoop). 22. Rotterdam-Zuid. 23. Schiedam (met Ds C. Vonk). 24. Vleuten-De Meern (met Ds G. Reyenga). 25. Vollenhove (Ambt)-Cadoelen (met Ds J. v. d. Zwaag). 26. Voorburg. 27. Voorschoten. 28. IJsselmonde. 29. Zuidlaren. 30. Harlingen (met Ds A. Bos). 31. Monster. 32. Overschild (met Ds J. P. van de Stool Jr.). 33. Roodeschol (met Ds J. Scheibhaar Jzn). 34. Schildwolde (met Ds J. van Dijk). 35. Schouwerzijl (met Ds M. Janssens). 36. Ten Post (met Ds C. Janssen). 37. Zuidwolde (Gr.). 38. Eemdiijk (met Ds A. J. Krijtenburg). 39. Ennumatil (met Ds H. H. Schoemaker). 40. Glanerbrug. 41. 's-Gravenhage-Loosduinen (met Ds J. Smelik). 42. Overschie. 43. Sappemeer. 44. Scheveningen. 45. Maassluis. 46. 's-Gravenhage-West. 47. Bolnes-Slikkerveer. 48. Deventer. 49. Holwerd (met Ds A. Kuiper). 50. Houwerzijl (met Ds K. Holwerda). 51. Nieuw-Lekkerland. 52. Rozenburg. 53. Stadskanaal. 54. Bedum (met Ds G. A. Hoekstra). 55. Capelle a/d IJssel (met Ds D. K. Wielenga). 56. Hijken (met Ds L. L. van de Vliet). 57. Murmerwoude (met Ds J. Waagmeester). 58. Mussel (met Ds J. Verlaar). 59. Uithuizermeeden (met Ds C. G. Bos). 60. Kantens. 61. Duurswoude (Fr.). 62. Haren (Gr.). 63. Harkstede (met Ds J. den Ouden). 64. Musselkanaal. 65. Ten Boer. 66. Valkenburg (Z.H.). 67. Middelstum. 68. Warffum. 69. Minnertsgr. 70. Zuidhorn (met Ds W. J. van Otterlo). 71. Alblasserdam. 72. Maastricht (met Ds C. van Ommen). 73. Schiebroek-Hillegersberg-C. (met Ds J. J. de Vries). 74. Stadskanaal-Pekelderweg (met den beroepen pred. cand. de Boer van Kampen). 75. Treebeek (met Ds W. G. Viasser). 76. Zuidbroek (met Ds M. J. C. Bosscha). 77. Zwijndrecht (met Ds W. Scheele). 78. Zwijndrecht-Groote Lindt (met Ds J. van de Schaft). 79. Almelo. 80. Giessendam-Neder-Hardinveld (met Ds W. de Graaff). 81. Langerak (met Ds J. F. Hoy). 82. Niezijl (met Ds H. Bouma). 83. Veendam. 84. Zaandam. 85. Zoetermeer. 86. Amsterdam-Zuid. 87. Sliedrecht. 88. Emmer-Brichscheidenveen (met Ds L. J. Goris). 89. Feyenoord (met Ds L. Dockes). 90. Hilversum. 91. Hoogeveen (met Ds J. Meyer). 92. Leek. 93. Papendrecht (met Ds J. B. Welmers). 94. Rijnsburg. 95. Uithuizen. 96. Winkschoten. 97. Amsterdam-C. 98. Berkum (met Ds A. B. Roukema). 99. Blokzijl (met Ds S. Cnopsen). 100. Hasselt (met Ds J. Hettings). 101. Lange-slag (met Ds W. Vreugdenhil). 102. Onnen (met Ds M. J. C. Blok). 103. Rouveen (met Ds B. J. Lambers). 104. Steenwijk (met Ds L. Selles). 105. IJsselmuiden-Grathorst. 106. Zalk en Veecaten (met Ds J. J. Verlaar). 107. Zwolle (met Ds D. Vreugdenhil). 108. Apeldoorn. 109. Hengelo (O.). 110. Leens (Gr.) (met Ds F. Boonstra). 111. Buitenpost. 112. Wormer (met Ds K. Doornbos). 113. Zwartsluis. 114. Drachten. 115. Oldenzaal. 116. Westzaan. 117. Neede (met Ds K. Meima). 118. Hardenburg (met Ds Koopman). 119. Vrouwenpolder (met cand. nu Ds Arnold). 120. Amersfoort (met Ds v. d. Born en Ds Holwerda). 121. Dordrecht. 122. Bruchterveld (met Ds v. d. Haagen). 123. Hattum (met Ds Mulder). 124. Wezep (met Ds v. Dooren). 125. Velp. 126. Ulrum (met Ds Jac. v. Nieuwkoop). 127. Onderden-dam (met Ds H. Brink). 128. Doorn. 129. Valthormond (met Ds T. de Haan). 130. Slikkerveer (met Ds Hulsteyn). 131. Amsterdam-Noord. 132. Bergenheim (met Ds Pieffers). 133. Axel (met de pred. Post en Zemel). 134. Zoutespui (met Ds Solle). 135. Hoek (met Ds Francke). 136. Winsum-Obergum. 137. Kommerzijl. 138. Middelburg. 139. Zaamslag. 140. Oenkerk. 141. Oud-Loosdrecht (met Ds van Oene). 142. Zeist. 143. Utrecht (met de pred. de Goe-

de en Veenhof). 144. Breukelen (met Ds Bouwsma). 145. Lisse. 146. Oostzaan (met Ds Teunis). 147. Eibergen. 148. Loenen a.d. Vecht (met Ds Hordijk). 149. Charlois. 150. 2e Exloermond (met Ds C. Stam). 151. Twijzel (met Ds van Putten). 152. Waardhuizen (met Ds van Rongen). 153. Baarn. 154. De Bilt. 155. Ferwerd en Blija. 156. Huizum. 157. Leerdam (met Ds Visée). 158. Gorinchem. 159. Diever (met Ds v. d. Hoeven). 160. Pernis. 161. Nieuw-Buinen (met Ds Drost). 162. Grootegast (waar ook cand. Th. Hoff zich vrijmaakte). 163. Smilde. 164. Westerbork. 165. Alkmaar. 166. Alteveer. 167. Haarlem. 168. Meeden. 169. Noordbergum (met Ds de Wal). 170. Terneuzen. 171. Wa-

penveld (met Ds N. 't Hart). 172. Wormerveer. 173. De Lier. 174. Westeremden. 175. Zevenbergen. 176. Nijkerk. 177. Kornhorn. 178. Doesburg. 179. Leeuwarden (met Ds Hagena). 180. Dalfsen (met Ds Kroes). 181. Culemborg. (Een deel der gemeente werd hier tot vrijmaking gevoerd door haar oud-leeraar, den em. pred. Ds G. Staaij). 182. Aduard. 183. Wetsinge-Sauwerd. 184. Nigtevegt. 185. Hearlemmermeer-Oostrijde (met Ds Mul). 186. Heemstede. 187. Koog-Zaandijk. 188. 's-Hertogenbosch (met Ds Veltman). 189. Emmeloord. 190. Amstelveen. 191. Wierden. 192. Emmen. 193. Loppersum. 194. Gameren (met Ds Brands). 195. Hillegersberg-Stratweg. 196. Meppel. 197.

Hillegersberg-Terbregge. 198. Luttich. 199. Opeinde-Nijenga. 200. Opende (met Ds F. van Dijk). 201. Zuidwolder. 202. Berendrecht. 203. Daarlerveen (met Ds B. Geuchies). 204. Vlaardingen (met Dr. F. L. Bos). 205. Eindhoven. 206. Ermelo.

AAN ONZE LEZERS.

In verband met de komende feestdagen kan De Reformatie in de week van 23-29 December niet verschijnen.
De Administratie.

Verloofd:

YDA J. J. DE ROON

BART P. LOEVE

Rotterdam { 2e Jerichostraat 15a,
Aegidiusstraat 138a.
Thuis van 3-4.30 uur.
26 December 1945.

Psalm 16 vers 3 en 6 (berijmd).

Na een tijden, dat zij zo geduldig droeg, nam de HEERE Dinsdag 11 December tot Zich in Zijn eeuwige heerlijkheid onze lieve, steeds van zorgen voor haar gezin vervulde Vrouw, Moeder en Grootmoeder

MAARTJE BOOY—VERHEY,
in de ouderdom van 63 jaar.

M. BOOY,
G. BOOY,
G. BOOY—VAN ES.
L. BOOY,
O. BOOY—DE JONG.
P. BOOY,
J. J. BOOY
en kleinkinderen.

Rotterdam-Zuid, 11 December 1945.
Pretoriaaan 123 B.

Allen, die ons bij de groote smart die over ons kwam, door het plotseling sterfen van onzen lieven zoon en broer

TJALLING HENDRIK,

op eenigerlei wijze blij hebben gegeven van hun meeleven, zeggen wij bij dezen daarvoor hartelijk dank.

Ds en Mevr. v. DIJK
en kinderen.

Groningen, 13 Dec. 1945.

VERZEKERING VAN

EMERITAATSGELDEN

VOOR PREDIKANTEN (NIET VOORUIT-
LOPEND OP EVENTUELE GEMEEN-
SCHAPELIJKE REGELING DER VRIJGE-
MAAKTE KERKEN).

A. VEGTER ASSURANTIEZORGER
L. v. RUSTENBURG 2, VOORBURG. TEL. 77868

WIE HELPT onderwijzersweduwe met 9 jonge kinderen bij huishouding en opvoeding van de kinderen? Br. onder no. 153 bur. van dit blad.

BUREAU „ELPRI“, Ederveen (Geld.)
maakt een GELEGENHEIDSGEDICHT
voor U à drie cent per regel.

Gevraagd om toezicht te houden op de kinderen, vooral bij het huiswerk.

MEISJE

met diploma onderwijzers of andere goede schoolopleiding, uit degelijk gezin, door Mevr. Kouwenhoven.
Oo: teinde 102, Voorburg.

Iedere abonné op

DE REFORMATIE

is in de gelegenheid een ex. van het boek

BEZET BEZIT

te bestellen.

Prijs f. 6.—

Adres Schildercomité E. K. v. Spronsen.
Kemink en Zoon. Over den Dom - Utrecht.

De

R.B. SERIE

(Reformatie-Boeken-Serie)

Komt weer

Vier lange jaren onthield ons de Duitsche bezetter het goede boek. Maar we zaten niet stil! We hebben een keur-collectie voor de eerstvolgende jaargangen en we bleven trouw aan ons devies:

„Het beste boek voor den laagsten prijs”.

Per deel kost de R.B.-Serie f 2.50

Binnenkort geven wij ons programma.

Laat U inschrijven als abonné bij den boekhandel of rechtstreeks bij de uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V.
GOES

BIJ ONS VOORRADIG

God geprezen en Getroost door Ds D. Sikkel. Predicatie uitgesproken na het overlijden van Dr M. B. v. 't Veer. Met foto van Dr v. 't Veer. Prijs f 0.60.

Een stad die wel samengevoegd is door Ds E. Th. v. d. Born en Ds B. Holwerda. Prijs f 0.65.

Eenvoudige Toelichting door Ds J. Verlaar. Prijs f 0.25.

Met onbevlekt blaazen door Ds R. H. Bremmer. Prijs f 0.50.

Opmerkingen over Jer. 31:31-34 door Ds B. Jongeling. Prijs f 0.15.

Een mislukt pleidooi (compleet) door Ds G. Janssen. Prijs f 0.30.

Christus bouwt Zijn Kerk door Ds D. v. Dijk. Prijs f 0.50.

Overstemming of Overeenstemming door Ds R. H. Bremmer en Ds J. P. v. d. Stoel. Prijs f 0.50.

Opmerkingen in verband met het Dogmatisch conflict door Ds B. Jongeling. Prijs f 0.15.

Een nieuwe leer? door Ds G. Janssen. Prijs f 0.10.

Door kwaad gerucht en goed gerucht door Ds P. K. Keizer. Prijs f 0.75.

Actuele vragen door Prof. Dr S. Greijdanus. Prijs f 0.25.

Het vonnis der Historie door Ds G. Janssen. Prijs f 0.10.

Beginnelstrijd door H. Bultenbos. Prijs f 0.50.

Om het Vaste Woord door Ds R. H. Bremmer. Prijs f 0.10.

Vragen en antwoorden door Ds B. A. Bos. Prijs f 0.07.

Alle Lectorcommissies ontvingen een presentexemplaar.

U ook??

HENDRIK DE COCKSTICHTING
Mr. S. VAN HOUTENLAAN 8
GRONINGEN. TEL. 23359

VERSCHEENEN:

NIEUW ZONDAGSSCHOOLROOSTER
VOOR ZONDAGSSCHOLEN OP GEREFORMEERDEN GRONDSLAG
VOOR HET JAAR 1946

IN BOEKJESFORMAAT EN GEPERFOREERDE VELLEN.

EEN TOELICHTING BEWERKT DOOR Ds P. VISSER

VERSCHEEN DAARBIJ IN VIERWEEKLIJSCHE AFLEVERINGEN.
ER VERSCHIJNEN 12 AFLEVERINGEN PER JAAR. DUS 48 ONDERWERPEN.

DEZE TOELICHTING WORDT DOOR Ds VISSER IN VERTELVORM GEGEVEN.
DE PRIJS IS 50 CENT PER AFLEVERING.

MEN GEVE ZICH OP ALS ABONNE AAN:

UITGEVERSBUREAU EN KERKBOEKHANDEL JOHS VLAANDEREN-OLDENZEEL
1e OOSTERPARKSTRAAT 212, AMSTERDAM-OOST, TELEFOON 52541.

ANTIQUITEITEN

zoals tegels, meubelen, tin- en koperwerk, opgegraven voorwerpen enz. koopt en verkoopt:
Kunsthandel „OUD HOLLAND”

Rotterdam, Cl. d. Vrieselaan 80, Tel. 38466

WIE WIL RUILEN

„De Reformatie” Jaargangen 2-20 (1940) (waarin hoogst enkele nummers ontbreken), voor Korte Verklaring H. S. op Genesis, Mattheus, Lucas, Handelingen. Br. no. 152 Bureau „De Reformatie”.

WIE KAN MIJ HELPEN

aan een exemplaar van Helenius de Cock:

De Getelmeerde leer der wedergeboorte
uitgave van 1892?

J. VAN NOORT — LANGERAK Z.H.

HEDEN VERSCHIEEN:

WERELDOORLOG EN THEOLOGIE

door

Prof. Dr. G. C. BERKOUWER

Royaal formaat, 48 bladz., Prijs f 1.25
Bij de herdenking van den dies natalis der Vrije Universiteit op 22 October j.l. sprak Prof. Berkouwer een rede uit over bovengenoemd onderwerp. De auteur heeft het onderwerp breder uitgewerkt en biedt het resultaat van zijn arbeid aan in dit geschrift. Het is een zeer belangwekkende studie, die in breede kringen sterk de aandacht zal trekken.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel
Uitgave J. H. KOK N.V. — KAMPEN

PRISVERLAGING.

Wegens de groote toename van abonné's op de wekelijksche Preken-serie

„WAARHEID EN RECHT”

onder Redactie van Ds Meulink, Ds Vogel, Ds de Wolff te Enschede en Ds Wielenga te Rotterdam, zijn wij in staat den prijs te verlagen van 30 ct. per afl. op 25 ct. met ingang van 1 Jan. a.s.

Nieuwe abonné's worden nog gaarne aangenomen.

Uitgeverij JOH. TE SLIGTE, Enschede.

Wenscht U meer te weten van de zoovele verwoestingen in Zeeland? Bestel dan nog heden:

Het mooi geïllustreerde album
ZEELAND IN BEWOGEN DAGEN,
à f 3.— per deel.

COLPORTAGE-BOEKHANDEL
GISTSTRAAT 18 — MIDDELBURG

Bestelt

een plaquette (Bronskleur) van

Dr H. Colijn

formaat 18 x 24 cm. Prijs f 15.—

Grafisch Kunst-atelier

H. v. ZWIETEN, Dantelaan 85
Utrecht — Giro 293284

WIE HELPT?

U.L.O. onderwijzer (Wisk. + Handelsk. + Schoolraad; 1ste klas standplaats) wenst, terwille van de gezondheid van zijn kinderen naar de zondgrond te gaan.

Br. onder no. 154 bureau „de Reformatie”

BEGRAFENISONDERNEMING

A. KOPPIER, HARDERWIJKSTRAAT 203
s Gravenhage. Telefoon 333289
(Koster Kerk West.)

POLEMIOS

Oecumenisch-Nationale Publicaties uit den S.S.R.-kring Utrecht.

Abonneer U op dit actueel en positief Calvinistisch tijdschrift, waarin de jongeren uit de Gereformeerde studenten-wereld aan het woord zijn.

Jaar-
abonnement f. 7.50

ADMINISTRATIE-ADRES:
DRIFT 13 — UTRECHT

VERSCHEENEN en alom in den boekhandel verkrijgbaar:

Dr K. J. POPMA

CALVINISTISCHE GESCHIEDENISBESCHOUWING.

PRIJS: GEBONDEN f 3.50.

„Wie leert zien de pracht van Gods bouwwerk, de historie, zal een brandende belangstelling koesteren voor wat gebeurd is en voor wat nog gebeurt en geschiedt zal. Hij sluit zich niet op in een geestelijke gevangenis, die het onmogelijk maakt de werkelijke historie te zien”.

De schrijver bespreekt achtereenvolgens de eenheid der geschiedenis, haar bouw en verloop, de verhouding van historisch besef en historische-onderzoek, staat stil bij wat hij noemt historische „wortels” en „krachten”, om dit verhelderende en interessante boek te besluiten met een hoofdstuk over „Tijd en eeuwigheid”.

Uitgave T. WEVER — FRANEKER.

INHOUD
de Schrift-
zaam was
trom...
wijst of...
en de om-
leven: Ph-
tische op-
de verlan-
gesproken
doop? —
van onze
de week:

„ALGE-
I.

Het e-
van 1936
leerlinge-
over elk
gemeene-
voor on-
vattinge-
ringen”
ons, die
eens van
te vrage
Eerst da
vattinge-
nadere
aan haar
mogelijk
verifieer
bedóeld.

We vi-
toe gang
genade?—
ook elde
gen, als
tot dat
over wel-
nigen”

Er is
ming val-
den Indr-
antwoor-
mers, da-
Gemeene-
korte en
vinck o-
bij ons v-
van d r-
ons volk-
ale, cult-
ma's uit-
is door
leidradet
ma's ver-
Met n-
niet alle
doch ook
van ons
lijk „gan-
baar wo-
van Kuy-
Dié ge-
confessie
Reformatie